

OPEN
MONUMENTEN
DAG

Een korte verhandeling
m.b.t. de geschiedenis van het
KERKHOF van de parochie
ONZE LIEVE VROUW VAN GOEDEN RAAD
te Beverwijk.

*Een parochiaan: C. J. Bleijs;
geeft via dit schilderij een goede indruk van de tuinen
(het huidige Kerkbollenveld) naast onze tuin.*

Priestergraf

Graag willen wij U enige historische feiten geven over het oprichten van dit kerkhof.

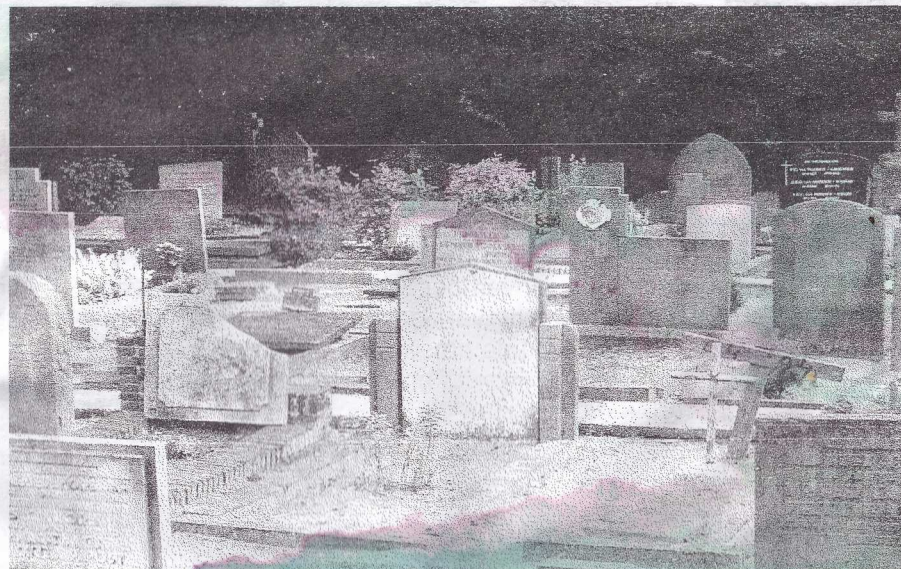

Op 10 april 1914 werd door het Kerkbestuur van de nieuw op te richten parochie van O. L. van Vrouw van Goeden Raad bij de Burgemeester en Wethouders van de gemeente Beverwijk een verzoek ingediend tot het aanleggen van een kerkhof of begraafplaats.

Dit verzoek werd door B & W geweigerd, omdat het terrein gelegen zou zijn binnen 50 meter van de bebouwde kom der gemeente Wijk aan Zee en Duin.

Op 23 oktober in datzelfde jaar werd een verzoekschrift aan de Gedeputeerde Staten gericht tegen het afwijzende besluit van B.& W. Jhr. G. Boreel, lid van G.S. "was ons daarin zeer terwille".

Op 12 januari 1915 verscheen een commissie van Gedeputeerde Staten ter plaatse voor een onderzoek. Hierbij waren B. & W. ook tegenwoordig.

Op 3 februari 1915 vernietigden Gedeputeerde Staten de afwijzende beschikking van B. & W. en op de vergadering van 8 februari werd besloten bij enkele vrachtrijders te onderzoeken op welke kosten de aanleg van 't kerkhof zou komen te staan.

De zandaanvoer werd op 20 februari gegund aan A. Borst, handel in: Hooi, Stroo, Mest, Duinzand, Sintels, enz. enz., aan de Heemskerkerweg 16 te Beverwijk.

Een bezoek werd afgelegd, aan de Vicaris van het Bisdom Haarlem om toestemming te krijgen voor het aanleggen van een kerkhof. Mondelinge permissie werd verkregen.

De kosten werden op ongeveer f 1300. begroot en nadat de vicaris daar kennis van had genomen wordt besloten, dat "zo noodig" de lening verhoogd zou worden.

"Aanvoer van vervoermateriaal werd in eigen rekening genomen en werd geleend van de firma van Hattem.

De eerste 1000 m³ zou worden aangevoerd voor f 0,20 de m³.

De rest voor f 0,25 de m³. Wal wegruimen f 30.

Afkoop voor gedeelte betaalde terreinen f 65.

Kosten van kerkhof-aanleg f 1079,695.

Later barenhuis gebouwd f 270.

Daarop kerkhofmuur opgetrokken f 850.

[aldus uit de notulen]

Op 6 April 1915 was het kerkhof aangelegd.

Op 28 mei werd besloten een advertentie te plaatsen in "de Kennemer" voor een doodgraver.

In dezelfde vergadering deed de voorzitter mededeling van een kennisgeving van een rijkslandmeter als zou 't kerkelijk terrein ter plaatse van 't voltooide, met een muur afgezette kerkhof, ('t kerkhofkruis was al gezet) ± 15 meter in de lengte en over zijn gehele breedte toebehoren aan de naastwonende Weduwe Hoogland, n.l. 555 centiaren. Op 9 november worden stukken ontvangen van Notaris Donker, waarin wordt verklaard, dat de kerk door verjaring eigenaresse is geworden van de omstreden 555 centiaren.

"Aan de Wed. Hoogland wordt gratis tot aan haren dood een kerkplaats in gebruik geschonken".

De benedictie (inwijding) van 't kerkhof geschiedde door Deken A. Waare op 3 juni 1915, s' middags om 5.00 uur.

In de notulen van het Kerkbestuur lezen wij het volgende:

Het salaris van den doodgraver H. Esseling f 1,50 voor elk groot lijk; 0,75 voor een kinderlijk, werd door den doodgraver te gering geacht. 't Werd verhoogd resp. f 2,50 en 1,25".

Enkele wetenswaardigheden willen wij vermelden.

De eerste begrafenis was op 5 juni 1915 van:

Cornelia Arisz, vrouw van Johannes Henricus Vessies, Grooten Houtweg 61.

Zij was geboren te Velsen op 12 februari 1846 en overleed op 2 juni 1915 en was de dochter van Jan Arisz en Elisabeth Graman. Haar echtgenoot overleed kort na haar op 18 november 1915 en werd 4 dagen later begraven. Hij was de zoon van Johannes Antonius Vessies en Klaasje de Boer (Boerse).

De tweede begrafenis was op 8 juni 1915 van:

Johannes Jacobus Hoogeland, Oostertuinen Wijk E No. 9c.

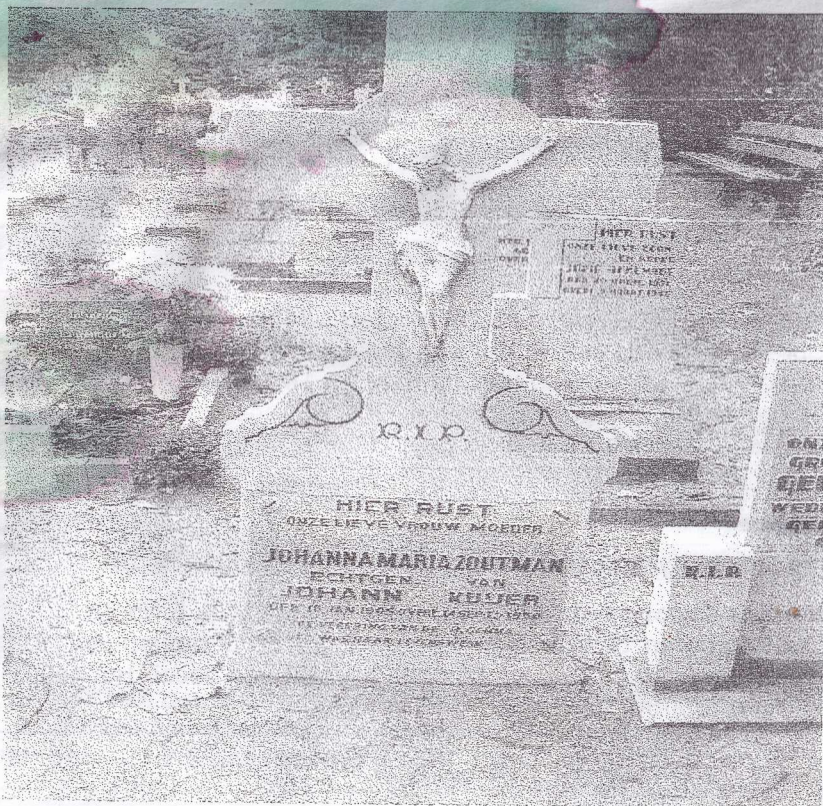
Hij was geboren te Wijk aan Zee en Duin op 1 november 1911 en overleed op 5 juni 1915 en was het zontje van Jacob Hoogeland en Johanna Catharina Diemeer.

De oudste, hier begraven, overledene is:

Maria Catharina van Son, weduwe van Jacobus Matthijs Weterings. Zij overleed op 22 mei 1989 en werd op de 26ste begraven. Zij was 100 jaar eerder geboren op 13 april 1889 te Wijk aan Zee als dochter van Simon van Son en Johanna van Poppel. Zij huwde 22-11-1911 te Wijk aan Zee en Duin Jacobus Matthijs Weterings, geboren op 29-07-1879 te Geertruidenberg, zoon van Franciscus Petrus Weterings en Johanna van Zon.

Het oudste geboortjaar:

Jan van der Kolk jr., weduwnaar eerst van Johanna Rumping en daarna van Geertruijda Dubbeling. Hij werd geboren te Wijk aan Zee en Duin op 19 augustus 1824 en overleed te Haarlem op 27 februari 1917. Hij was de zoon van Jan van der Kolk en Lijsje Wouters Duljn.

Geboren in het buitenland:

Degenen, die op ons kerkhof begraven liggen komen niet alleen uit Nederland, maar ook uit het buitenland:

Duitsland : Bouwman, Dorna, Heiligers, Keet, Kuljer, Poelmann, Richter, Tenberg, Terluin, Walter.
Hongarije : Hajós.
Italië : de Stefano.
Libië : Jacoumidakis.
Oost-Indië : van Ameyden van Duijm, Buijten, van Olden, Waersegers.

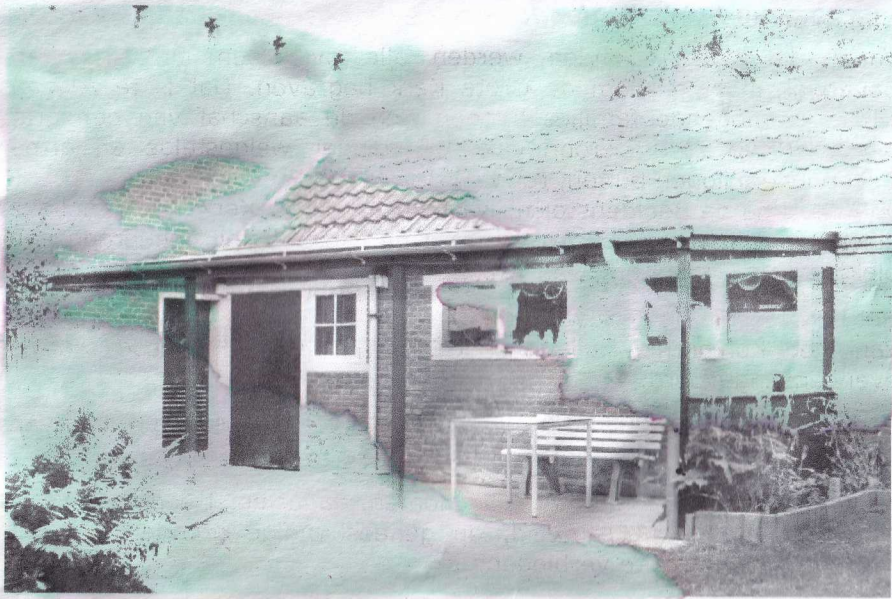
De oorspronkelijke afmeting van het kerkhof bedroeg 32 bij 39 meter. De tuin was nog eens 53½ meter, zodat de totale lengte 85½ meter bedroeg. De gemiddelde hoogte is ± 2,08 meter.

De laatste dagen van 1930 zagen de voorbereidende werkzaamheden in de tuin voor de vergroting van het kerkhof met 15 meter. Dit ging ten koste van de tuin.

De Heer P. H. Kochx, uit de Stumphiusstraat, begon met het aanrijden van 1850 m³ zand voor f 0.70 p/m³ op 7 januari 1931 en hij was hiermede gereed op 7 februari.

De inwijding van het nieuwe kerkhofgedeelte vond plaats op 20.02.1931 door de pastoor.

In april 1933 werd het nieuwe "barenhuisje", (*thans ons werkschuurtje*), afgeleverd door de gemeente Beverwijk. Dit werd gegeven in ruil voor een strook grond aan de Galgenweg. Ontwerp W. Langendijk. Aannemer de Vries.

"Besproken en goedgekeurd aan de Gemeente Beverwijk af te staan een strook grond aan de Galgenweg over de gehele lengte bij een diepte van ± 2 meter mits de Gemeente alle kosten draagt van een nieuw barenhuis en nieuwen ingang tuin en kerkhof aan den Galgenweg".
(aldus uit de notulen).

†-†-†-†-†-†-†-†-†-†

Nog even dit:

Vanaf de vroegste tijden werden alle overleden inwoners van Beverwijk in of rondom de Grote Kerk begraven. Dat is te zeggen alleen vermogende families kunnen zich de aanschaf van een graf binnen in de kerk veroorloven. De minder welgestelde en arme Beverwijkers liggen buiten, rondom de kerk.

Ook later na de Beeldenstorm, wanneer de Grote Kerk het katholieke geloof verruilt voor het protestantse, vindt uiteindelijk iedereen een plekje bij de Grote Kerk, van welke religie dan ook.

Het begraven in de kerk werd door Napoleon verboden. Na de inlijving van het Koninkrijk Holland in 1810 werden de Franse wetten eveneens ingevoerd.

Van dit verbod kwam in feite niets terecht. Kort na de bevrijding van ons land in 1813 trok Willem I de Franse wet weer in.

Pas in 1829 werd er een besluit genomen, nadat eerst een commissie door Willem I was ingesteld, op geneeskundige gronden om het begraven in Kerken te verbieden.

Alle steden en dorpen met meer dan duizend inwoners moesten buiten de bebouwde kom een begraafplaats aanleggen.

De kerken werden schadeloos gesteld omdat o.a de hervormde gemeenten grotendeels financieel aanvankelijk waren van de inkomsten uit het verhuren of verkopen van graven.

Het moet dan ook de R.K. Beverwijkse bevolking dwars gezeten hebben dat religies bij begraven ineens wegvallen. Er werd dan ook jarenlang geijverd voor een "eigen" begraafplaats. De inspanningen hiervoor bleven dan ook niet zonder resultaat. Zo krijgt de katholieke bevolking in 1842 haar eigen begraafplaats in de Peperstraat, waar toen de Agatha parochiekerk stond.

Natuurlijk is er meer over te schrijven, maar wij willen proberen deze verhandeling kort te houden.

Bij verschillende graven hebben wij teksten geplaatst. Deze geven informatie over oorlogsslachtoffers in het algemeen.

Wij beseffen best dat ieder, die overleden is een eigen geschiedenis heeft en dat willen wij dan respecteren, door als vrijwilligers; onze aandacht aan te geven o.a. door onderhoud.

De teksten zijn uit eerder gepubliceerde publicaties in ons kerkblad "Raad-Saam" door de Heer S. van Rookhuizen en uit Wandelroute Duinrust, uitgave Begraafplaats Duinrust en Stichting Dodenakkers.nl.

Beverwijk, september 2005.

F.J. Magdelijns, coördinator werkgroep tuin en kerkhof.

Beeld van de tuin tussen achterzijde kerk; en begraafplaats.